De Riodinidae en Lycaenidae van het eiland Java.

(Lycaenidae Australasiae VI).

Eene naamlijst van de op heden uit Java bekende *Riodinidae* en *Lycaenidae*, opnieuw gerangschikt en waar noodig, beschreven door

L. J. Toxopeus,

Amsterdam.

Deze naamlijst is te gebruiken als wegwijzer bij de illustraties van de soorten der bovengenoemde familiën in Piepers & Snellen: „Rhopalocera of Java", Deel III, *Erycinidae, Lycaenidae,* 1918. Voor zoover de in de naamlijst genoemde soorten aldaar werden afgebeeld, hebben telkens de achter den naam tusschen — — geplaatste cijfers op de met dezelfde cijfers aangegeven figuren in dat werk betrekking.

Hoewel ik bij ieder geval eene uitvoerige studie van de synonymie heb gemaakt, leek het mij beter, deze hier weg te laten, teneinde een gemakkelijker overzicht over de vormverscheidenheid te verkrijgen. Eenige hier gebruikte nieuwe generieke namen worden in eene bijdrage tot de kennis van de *Lycaenidae* van Soemba, die ter perse is en verschijnen zal in een der volgende afleveringen van „Treubia" (Buitenzorg), gedekt, terwijl de rangschikking en indeeling der subfamiliën en der lagere generagroepen die is, welke ik in mijn gedurende dit jaar verschijnend proefschrift als de meest natuurlijke heb aangenomen: eene uiteenzetting van de redenen, die mij tot verandering van de gebruikelijke rangschikking hebben gebracht, zal aldaar in extenso worden gepubliceerd.

De diagnosen zijn steeds zoo kort mogelijk gehouden en

geven in den regel slechts de verschilpunten met reeds beschreven verwante vormen weer.

In de onderstaande lijst heb ik ook die soorten opgenomen, welke, hoewel door meer dan één auteur uit Java vermeld, door PIEPERS gewraakt zijn, tenzij de geographische verspreiding van die soort het voorkomen, althans het inheemsch zijn op Java hoogst onwaarschijnlijk maakt. Talrijke nieuwe vondsten van de laatste jaren vonden hierin eveneens een plaats.

Alleen die soorten, welke nog niet buiten Java of nog met te weinig zekerheid bekend zijn, werden binominair benoemd, alle andere met de trinaire nomenclatuur.

A. **RIODINIDAE** GROTE.

I. **NEMEOBIINAE** BATES.

1. **Dodona** HEW.

1. *D. adonira windu* (FRUHST.) — 1a ♂, b ♀ — W. Java.
   α. forma *vanleeuweni* ROEPKE. — Donkere exemplaren van den Gedeh-top.
   (Opm.: Het ♂ werd door FRUHSTORFER later als *D. chrysapha* opnieuw benoemd).
2. *D. deodata fruhstorferi* (RÖBER) — 2a ♂, b ♀ — W. Java.

2. **Zemeros** BSD.

3. *Z. flegyas javanus* (MOORE) — 3a ♂, b ♀ — W. Java.
   (Opm.: FRUHST. vermeldt in „SEITZ", dat de subsp. uit O. Java kleiner is, dit is misschien dezelfde, die op Bali voorkomt: *balinus* FRUHST.).

3. **Abisara** FELD.

4. *A. atlas* DE NIC. — 4 ♀ — W. Java.
5. *A. echerius erilda* (FRUHST.) — 179a ♂, b ♀ — W. Java.
   a. » » *geza* (FRUHST.) — 180a ♂, b ♀ — O. Java.
6. *A. kausambioides tina* FRUHST. — 5a ♂, b ♀, c larva — W. Java.

4. **Taxila** DOUBL.

7. *T. haquinus drupadi* (HORSF.) — 6a ♂, b ♀ — W. Java.

5. **Stiboges** BTL.

8. *S. nymphidia calycoides* FRUHST. — 7 ♂ — W. Java.

II. PORITIINAE Doh.

6. Poritia Moore.

9. *P. erycinoides erycinoides* (Feld.) — 23a ♂, b ♀ — W. Java.
α. forma *demaculata* Fruhst. — lichte mannetjes.
β. » *naukydes* » — donkere »
γ. » *nigra* » — ♂ van boven geheel donkerbruin — 180 ♂ — nec ♀!
δ. » *principalis* » — normale, gele wijfjes, uit O. en W. Java,
a. P. erycinoides coronata (Fruhst.) — wijfjes met blauwe randvlekken, O. Java.
(Opm.: forma δ. kan vervallen, want dit is de typische; *a.* moet, daar de O. Javaansche vorm een ander gemiddeld uiterlijk heeft dan de W. Javaansche, als subspeciesnaam voor O. Java fungeeren).
10. *P. pleurata promula* (Hew.) — 24a ♂, b ♀. —.
a. » » *courvoisieri* Fruhst. O. Java.
11. *P. philota* Hew. subsp.
(Opm.: Niet in Piepers' coll., maar door Druce (1895) van Java vermeld, en ook in coll. Courvoisier — cf. Piepers, pag. 7, noot: *phil*ata [foutieve schrijfwijze!]).

7. Simiskina Dist. (*Massaga* Doh.).

12. *S. phalena javanica* (Fruhst.) — 25 ♂ —.
α. forma *abisarina* » — wijfjes zonder witte vlek, W. Java.
13. *S. deolina* Fruhst. subsp. (*pharyge* auct. nec Hew.). W. Java.

8. Deramas Dist. (*Doramas* Piepers!).

14. *D. livens livescens* Fruhst. — 26a ♂, b ♀ —.
(Opm.: Er is een iets lichtere subsp. in O. Java [Fruhst.]).

B. LYCAENIDAE Steph.

I. LIPHYRINAE Doh.

1. Liphyra Westw.

1. *L. brassolis* Westw. — 178 ♂ —.

II. **SPALGIINAE** Tox. i. l.

2. **Spalgis** Moore.

2. *S. epius titius* Fruhst. — 27a ♂, b ♀, c puppa —.

3. **Taraka** de Nic.

3. *T. hamada nivata* Fruhst. — 28 ♂ —.

III. **CURETIINAE** Bingh.

4. **Curetis** Hbn.

4. *C. bulis* (Dbd. & Hew.)-subsp. — 118 ♂ —.
5. *C. sperthis latipicta* (Fruhst.) — 119 ♂ —.
(Opm.: Deze is Piepers' „form" *Aesopus* Dist., echter is de werkelijke *aesopus* het door Fabricius beschreven ♀ van *phaedrus* Fabr. = *thetis* Drury).
6. *C. santana santana* (Moore). — Niet in Piepers, maar wel in „Seitz" afgebeeld —.
7. *C. insularis insularis* (Horsf.) — 120a ♂, b ♀ —.

IV. **LYCAENESTHINAE** Tox. i l.

(De naam der subf. wordt in mijn proefschrift gefundeerd).

5. **Lycaenesthes** Moore.

8. *L. emolus javana* Fruhst.
(Opm.: De subspecies *javana* werd op O. Javaansche exemplaren gebaseerd, en komt volgens Fruhstorfer ook op Bali voor. De afbeeldingen in Piepers — 86a ♂, b ♀ — slaan echter op exemplaren uit W. Java).
9. *L. lycaenoides bogorensis* Tox. i. l. (als boven).
(Opm.: Het afgebeelde exemplaar — 87 ♂ — heeft Piepers van Pagenstecher ontvangen, die het uit O. Java kreeg. Het bevindt zich evenwel niet in de nalatenschap van Piepers in het Leidsch Museum. Aldaar is 1 ♀ uit O. Java, dat als *Lycaena nora* Feld. „afwijkend ex." was gedetermineerd.).

VI. **AMBLYPODIINAE** Doh.

6. **Horsfieldia** Riley.

10. *H. narada narada* (Horsf.) — 90a ♂, b, c en d ♀♀, e larva. —
(Opm.: Riley geeft een tweede soort, *H. anita orla*

(FRUHST.) voor Java op, maar m. i. zonder voldoenden grond. *H. anita* is tot Br. Indië beperkt).

7. **Surendra** MOORE.

11. *S. vivarna vivarna* (HORSF.) — 93a ♂, b ♀ —.
12. *S. florimel stimula* (DE NIC.) — 94a ♂, b ♀ —.

8. **Mahathala** MOORE.

13. *M. ameria javana* FRUHST. — 95a ♂, b ♀ —.

9. **Amblypodia** HORSF.

14. *A. centaurus pseudo-centaurus* (DOUBL.) — 96a ♂, b ♀ — W. Java.
a. *A. centaurus amazona* (PAGENST.) — O. Java.
15. *A. amantes aphobus* (FRUHST.) — 97 ♂ —.
16. *A. malayica fundania* FRUHST. — 98a ♂, b ♀ —.
17. *A. camdeo* (?) MOORE — 108 ♂ —.
18. *A. anthelus jabadia* (FRUHST.) — 101 ♂ —.
19. *A. auxesia auzea* (DE NIC.) — 102a ♂, b ♀ —.
20. *A. agnis hagius* (FRUHST.).
(Opm.: Niet in PIEPERS, maar wel in SEITZ. De exemplaren van FRUHSTORFER kwamen uit O.-Java).
21. *A. adatha georgias* (FRUHST.) — 99 ♀ —.
22. *A. aedias* (?) HEW. — 99bis ♀ —.
(Opm.: Het afgebeelde exemplaar werd door FRUHSTORFER *sandakani aytonia* genoemd. Deze soort is echter niet dezelfde als *sandakani* B.-BAK., die ook in Java voorkomt, en misschien zelf weer subsp. van *phaenops* FELD. is. Indien het stuk, zooals ik vermoed, een wijfje van *aedias* HEW. is, moet *aytonia* vervallen, omdat HEWITSON zijne soort uit Java beschreven heeft).
23. *A. apha* DE NIC. subsp. — 100a ♂, b ♀ —.
24. *A. eumolphus adonias* (HEW.) (*grynea* HEW.) — 103a ♂, c ♀ —.
(Opm.: De naam *grynea* dekt dien van *adonias* volkomen, en is niet, gelijk FRUHSTORFER aannam, voor de O. Javaansche subspecies te gebruiken).
25. *A. hellenore sanherib* FRUHST. — 103b ♂ — spitsvleugeligere, bontere bergsoort, met smalrandige mannetjes, 1 ♀ in Mus. Leiden. W. Java.

26. *A. horsfieldi horsfieldi* (PAGENST.) — O. Java.
a. » » *vellanus* (FRUHST.) — 104a ♂, b ♀ — W. Java.
27. *A. bazalus pratinas* (FRUHST.) — 106a ♂, b ♀ ?? —.
28. *A. antura vandenberghi* TOX. — W. Java.
(Opm.: *A. antura* werd uit Tenasserim door SWINHOE beschreven, en in MOORE, Lep. Ind. VIII afgebeeld; de typische vorm verschilt aan de bovenzijde sterk van de Javaansche subspecies, de onderzijde is echter vrijwel identiek).
29. *A. azata pangeran* FRUHST. — 105a ♂, b ♀ —.
30. *A. sandakani* (B.-BAK.) — zie no. 22 —.
31. *A. aroa* HEW subsp. (door BETHUNE-BAKER in zijne monographie, A°. 1903 vermeld).
32. *A. azinis* (DE NIC.) — 107 ♀ —.
33. *A. agrata* (DE NIC.) (als no. 31).
34. *A. anniella malangana* n. subsp. O. Java.
(Opm.: BETHUNE-BAKER vermeldt in zijne *Amblypodia*-monographie (1903) reeds de soort *anniela* HEW. (= *artegal* DOH.) uit Java, maar voegt er geen bijzonderheden over de Javaansche vorm aan toe. Zij bezit ze echter, te oordeelen naar een ♂, dat ik kort geleden van den Heer OVERDIJKINK uit Malang (waarschijnlijk in het Antjas Moro-gebergte verzameld) toegezonden kreeg, in zoo ruime mate, dat er nog twijfel mogelijk is, of men hier niet beter een nieuwe soort zou kunnen aannemen. De punten van overeenkomst met *anniela* zijn: grootte, vleugelvorm, vrij lichte, glanzige, purperen kleur, smalle bandenteekening op de voorvleugel-onderzijde, kleine ronde randvlek in cel 2 der achtervleugels en weinig getanden achtervleugelrand.

Verschilpunten: kleur veel donkerder purper dan bij *anniella* van andere gebieden; een vage vlekking van het wortelgedeelte der voorvleugelcel (onderzijde), inplaats van een scherp begrensde lichte cel-eindvlek; een licht basaalgedeelte van de achtervleugels (onderzijde), zoodat de schuine band aldaar op dien bij *A. fulgida* begint te gelijken en niet meer het geheele basale derde deel opvult; een verspreide, aan *A. diardi* herinnerende bruine vlekking van het overige gedeelte

der achtervleugels, waarbij de bij typische *anniella* nog zichtbare oorspronkelijke teekening geheel verdwenen is: verder ontbreekt de metaalbeschubbing in het tornale randgebied der achtervleugels geheel, maar dat is voor de soorten uit de verwantschap van *A. anniella* in O.-Java een normaal subspecifiek kenmerk.

Verder moet er nog de nadruk op gelegd worden, dat beide genoemde naaste verwanten een eigen subspecies in O.-Java bezitten, zoodat verwisseling daarmede niet mogelijk is.

Type (♂), in mijne collectie.)

35. *A. diardi asatha* (FRUHST.) — 109 ♀ —.

36. *A. fulgida tenea* (FRUHST.) — 110 ♂ —.

37. *A. apidanus apidanus* CR. — 111a ♂, b ♀, c larva — W. Java.

a. A. » *antipaxus* (FRUHST.) — O. Java.

38. *A. epimuta* (MOORE)? subsp. — 113a ♂, b ♀ —.
(Opm.: Mijne determinatie van deze soort is nog slechts voorloopig. *A. epimuta* is direct te herkennen aan een ronde glansvlek op den voorvleugel. De naam *perissa* DOH., dien PIEPERS aan deze Javaansche dieren gaf, is in ieder geval niet juist).

39. *A. arvina arvina* (HEW.) — 115a ♂, b ♀ —.

40. *A. buddha buddha* (B.-BAK.) — 116 ♂ —.
(Opm.: De figuur komt niet met de beschrijving overeen, noch met die van BETHUNE-BAKER, noch met die van SNELLEN, door wien de soort herbenoemd werd als *aleta* SNELL. Indien later blijkt, dat er werkelijk eenig verschil is tusschen PIEPERS' exemplaren uit O. Java en BETHUNE-BAKER's uit W. Java, kan de naam *aleta* dienst doen voor die O. Javaansche subspecies).

41. *A. muta muta* (HEW.) — 112a ♂, b ♀ —.

42. *A. weelei* (PIEPERS) — 114 ♂ — W. Java.

43. *A. ammon hammon* (FRUHST.) — 117a ♂, b ♀ —.

VI. **RURALINAE** BETH.-BAK.

10. **Ruralis** BARBUT.

44. *R. absolon* (HEW.) subsp. — 121a ♂, b ♀ — W. Java.

VII. HORAGINAE Swinh.

11. Horaga Moore.

45. *H. onyx onychina* (Staud.) 164a ♂, b ♀ — O. Java.
 a. » » *holothura* (Swinh.) — W. Java (?).
46. *H. viola anara* (Fruhst.) — 165 ♂ — O. Java.

12. Semanga Dist.

47. *S. superba gloriosa* Fruhst. — 167 ♂ — W. Java.

13. Catapoecilma Butl.

48. *C. gracilis sophonias* Fruhst. — 166 ♂ — W. Java.

VIII. DEUDORIGINAE Doh.

14. Iraota Moore.

49. *I. timoleon rochana* (Horsf.) — 91a ♂, b ♀ —.
 α. forma *aenus* Fruhst. — droogtevorm.

15. Deudorix Hew.

50. *D. epijarbas cinnabarus* Fruhst. — 139a ♂, 140a ♀ — W. Java.
 α. forma *diara* (Swinh.) — 137 ♀ —. Wordt gewoonlijk als soort opgevat.
 a. D. epijarbas side (Fruhst.) — O. Java.
 (Opm.: ♂ met gereduceerde bruine veeg in het oranje van den voorvleugeldiscus. Typische exemplaren bezitten in het geheel geen bruine veeg meer).
51. *D. calderon* Kheil subspec. — 138 ♂ — W. Java.

16. Rapala Moore.

52. *R. kessuma kessuma* (Horsf.) — 126a ♂, b ♀ —.
53. *R. subguttata* Elw. subsp. — 127 ♀ —.
 (Opm.: *R. pheretima* Hew., zooals Piepers fig. 127 betitelt, is eene andere, aan Piepers onbekend gebleven soort).
54. *R. utimutis* (Dist.) subsp. — 128 ♀ —.
55. *R. sphinx sphinx* (F.) — 129a ♂, b ♀, c en d larva —.
56. *R. abnormis abusina* Fruhst. — 136 ♀ —.
57. *R. nissa odosia* Fruhst. — 136 ♀ —.
 (Opm.: Niet in Piepers opgenomen, maar door Fruhstorfer naar 1 ♀ van den Gedeh beschreven).

58. *R. chozeba* (? *maneia* HEW.) *asikana* (FRUHST.) — 130a ♂, b ♀, c larva, d puppa — W. Java. Synonym: *beluta* FRUHST.

a. R. chozeba renata (FRUHST.) — O. Java.

(Opm.: Het is nog niet met zekerheid uitgemaakt, of *maneia* HEW. dezelfde soort is als *chozeba* HEW. De naam *maneia* is ouder dan *chozeba*, en deze weer ouder dan *schistacea* MOORE, onder welken naam de soort echter het meest bekend is. PIEPERS noemt haar *orseis* HEW., maar die naam slaat op de *varuna*-subsp. van Sumatra. Het ♂ van *R. chozeba* is steeds te herkennen aan den donkerblauwen gloed der voorvleugels, onder overglijdend licht, terwijl het ♀ donkerder en smaller gestreept is dan het ♀ van *varuna*).

59. *R. varuna varuna* (HORSF.) — 131a ♂, b ♀ —.

(Opm.: Groote ♀♀ uit O. Java zijn door FRUHSTORFER *sagata* genoemd — PIEPERS fig. 132 —, maar ten onrechte, daar de naam *sagata* reeds voor de subsp. van Bawean vergeven was. FRUHSTORFER meende echter, dat *sagata* een goede soort was, die van *varuna* verschilde door meerdere grootte. De O. Javaansche subspecies moge voorloopig nog naamloos blijven).

60. *R. scintilla* DE NIC. subsp. W. Java (1 ♂ in coll. TOX.).[1])

61. *R. pheretima sakaia* FRUHST. W. Java.

(Opm.: Niet in PIEPERS, maar door FRUHSTORFER ontdekt en beschreven).

62. *R. barthema litunia* FRUHST. O. Java. — Alsvoren.

63. *R. suffusa praxeas* FRUHST. — 134a ♂, b ♀ (??) —.

64. *R. xenophon mezetulus* FRUHST. — O. Java.

(Opm.: De figuren in PIEPERS — 135a ♂, b ♀ — stellen de W. Javaansche subsp. voor, terwijl *mezetulus* uit O. Java beschreven werd).

65. *R. melampus dekaiarchus* FRUHST. — 133a ♀, b en ook 135b ♀ —.

α. forma *yabala* FRUHST. — kleuraberr. van het mannetje, donker lederbruin in plaats van scharlaken, in O. Java gevonden. FRUHSTORFER hield ze voor extremen regentijdvorm. Indien de O. Javaansche sub-

---

[1]) 2 ♂ (leg. HOLZ) onlangs in eene oude onopgezette partij uit O. Java ontvangen.

species een naam behoeft, kan *yabala* daarvoor gebruikt worden.

66. *R. rhoda sarata* FRUHST. — 141 ♂ —.
(Opm.: *R. ignota* (PIEPERS) is volledig synonym, en vervalt dus. De afb. van het ♂ is slecht, want het toont niet duidelijk de bruine striemen, die het type-ex. in Mus. Leiden bezit).

17. **Araotes** DE NIC.

67. *A. lapithis archytas* FRUHST. — 123a ♂, b ♀ —.

18. **Sinthusa** MOORE.

68. *S. malika malika* (HORSF.) — 124a ♂, b ♀ — W. Java.
a. » » *aspra* (DOH.) (= *volsa* FRUHST.) — 124c ♀ — O. Java.
69. *S. nasaka nasaka* HORSF. — 125 ♂ —.

IX. MYRININAE TOX. i. l.

(cf. *Lycaenesthinae*).

19. **Hypolycaena** FELD.

70. *H. erylus erylus* (GDT.) — 158a ♂, b ♀ —.
71. *H. thecloides* FELD. subsp. — 159 ♂ —.

20. **Chliaria** MOORE.

72. *Ch. othona dendrobii* (ROEPKE) — 162 ♂ —.
73. *Ch. amabilis* DE NIC. subsp. — 161 ♀ —.
74. *Ch. merguia palpatoris* FRUHST. — 160 ♂ —.

21. **Zeltus** DE NIC.

75. *Z. etolus pompaedius* FRUHST. — 163a ♂, b ♀ —.

22. **Dacalana** MOORE.

76. *D. vidura vidura* (HORSF.) — 143a ♂, b ♀ — W. Java.
a. » » *baganda* (FRUHST.) — O. Java.

23. **Britomartis** DE NIC.

77. *B. cleoboides epigenes* (FRUHST.) — 157a ♂ —.
(Opm.: Deze soort is dadelijk te herkennen aan de blauwgrijze reukschubbenvlek op de voorvleugels van het mannetje, en de met oranje afgezette lijnen der achterzijde. Het ♀ van PIEPERS' afbeelding 157b is,

omdat het uit Sumatra kwam, natuurlijk niet van dezelfde subspecies als het ♂).

24. **Ops** DE NIC.

78. *O.* spec.? — 146a ♂, b ♀, c larva, d puppa —.
(Opm. Deze soort is zeker niet *cleobis* GDT., die alleen in Br. Indië voorkomt, doch vermoedelijk één der zeer zeldzame *Ops*-soorten, maar welke daarvan is nog onzeker).

25. **Pratapa** MOORE.

79. *P. anysis cremera* (DE NIC.) — 144 ♂ — W. Java.
80. *P. icetoides cretheus* (DE NIC.) — 151 ♂ — W. Java.
a. „ » *ecphantus* (FRUHST.) — O. Java.
81. *P. deva cartena* (FRUHST.) — 150 ♂, ♀ — W. Java.
a. „ » *methara* » — O. Java.
82. *P. blanka nacandra* (FRUHST.) — 149 ♂, 92 ♀ — W. Java.

26. **Tajuria** MOORE.

83. *T. mantra mesambria* FRUHST. — 145 ♂ — W. Java.
84. *T. dominus pisatis* (FRUHST.) — 147a ♂, b ♀ — W. Java.
85. *T. tura* DE NIC. — W. Java.
(Opm.: Type van DE NICÉVILLE uit Java, en niet uit Sumatra, gelijk FRUHSTORFER beweert. PIEPERS vermeldt de soort niet in zijn werk).
86. *T. cippus pseudolonginus* (DBD.) — 148a ♂, b ♀, c larva, d puppa —).
87. *T. diaeus dacia* (H. H. DRC.) — 152a ♂, b ♀ — W. Java.
88. *T. jalindra jalindra* (HORSF.) — 153a ♂, b ♀ —.

27. **Remelana** MOORE.

89. *R. jangala jangala* (HORSF.) — 154 b ♀ —.
α. forma *bella* (FRUHST.) droogtevorm.
(Opm.: Fig. 154a geeft niet het ♂ uit Java weer, daar dit geheel zwart, met een fluweelachtigen reukvlek op den voorvleugel, is. Het N. O. Sumatraansche ♂ gelijkt echter op het afgebeelde. PIEPERS vermeldt niet de herkomst van het origineel der afbeelding).

28. **Manto** DE NIC.

90. *M. hypoleuca hypoleuca* (HEW.) — 155 ♂ —.
91. *M. mandarinus* (HEW.) subsp. — 156 ♀ — W. Java.

29. **Marmessus** HBN.

92. *M. ravindra ravindra* (HORSF.) — 168a ♂, b ♀, c larva — W. Java.

a. *M. ravindra medullia* FRUHST. — O. Java.

30. **Eooxylides** DE NIC.

93. *E. tharis javanicus* FRUHST. — 169 ♂ —.

31. **Cheritra** MOORE.

94. *C. freja jafra* (GDT.) — 174 ♀ —.

32. **Sithon** HBN.

95. *S. nedymond nedymond* (CR.) — 142a ♂, b ♀, c larva —. (Opm.: HORSFIELD heeft het wijfje als *chitra* beschreven, maar vermoedde toch reeds, dat dit het *nedymond*-wijfje was. Dien naam *chitra* gebruikt FRUHSTORFER voor den O. Java-vorm, misschien terecht. Maar aan de beschrijving van het wijfje in HORSFIELD's werk gaat die van het mannetje onmiddellijk vooraf, terwijl niet de vanglocaliteit genoemd wordt. Het is dus zeer wel mogelijk, dat zoowel de mannetjes als de wijfjes van HORSFIELD uit W. Java kwamen, zoodat dan *chitra* absoluut synoniem van *nedymond* (HORSF.) zou zijn. Waar CRAMER's typen vandaan kwamen, weten wij echter evenmin. In dit geval zou het wenschelijk zijn, den naam *chitra* voor de Javaansche *nedymond* te reserveeren, en *nedymond* als algemeene soortsnaam te beschouwen).

33. **Bindahara** MOORE.

96. *B. phocides sugriva* (HORSF.) — 175 ♂ —.

α. » » ab. *phocidina* (FRUHST.) — zonder blauwe vlek, komt waarschijnlijk alleen in W. Java voor. (Opm.: Er is ook een ♂ met blauwe vlek uit W. Java in het Leidsch Museum, terwijl daarentegen FRUHSTORFER den vorm zonder vlek als de W. Javaansche subspecies beschouwt).

34. **Yasoda** (DOH. i. l.) DE NIC.

97. *Y. pita pita* (HORSF.) — W. Java.

a. ,, » *singama* FRUHST. — 177a ♂, b ♀ — O. Java.

35. **Loxura** Horsf.

98. *L. atymnus deinostratus* Fruhst. — 176a ♀, b larva, c puppa — W. Java.
α. forma *emana* Fruhst. — verbleekte wijfjes? —.
a. *L. atymnus matienus* Fruhst. — O. Java.

X. HEODINAE Swinh.

36. **Heliophorus** Hbn.

99. *H. epicles epicles* (Gdt.) — 122a ♂, b ♀ — W. Java.
a. „ » *hilima* Fruhst. — O. Java.

XI. APHNAEINAE Swinh.

37. **Spindasis** Wallengr.

100. *S. vulcanus javanus* (Fruhst.) — 170 ♀ —.
101. *S. syama syama* (Horsf.) — 171a ♂, b ♀ — W. Java.
a. » » *pongulina* (Fruhst.) — O. Java.
102. *S. lohita lohita* (Horsf.) — 172 ♀ — W. Java.
a. » » *rectilineata* (Fruhst.) — 173 ♂ — O. Java.
(Opm.: Deze subspecies is gegrondvest op extreme exemplaren met rood aangeloopen grondkleur en reductie van de onderzijdevlekken. Fruhstorfer zag er dientengevolge zelfs een andere soort in).

XII. LYCAENINAE Doh.

A. **EVERINI** Tox. i. l.

38. **Zizula** Chapm.

103. *Z. gaika pygmaea* (Snell.) — 85a ♂, b ♀ —.

39. **Zizina** Chapm.

104. *Z. otis lysizone* (Snell.) — 84a ♂, b ♀ —.
α. forma *dryina* (Chapm.) — montane vorm uit W. Java.

40. **Everes** Hbn.

105. *E. lacturnus* (Gdt.) subsp. — 67a ♂, b ♀ —.
(Opm.: De naam *parrhasius* F., die voor deze soort vrijwel algemeen in gebruik is, mag niet aangewend

worden, daar FABRICIUS' soort een geheel ander dier was, n.l. een *Prosotas* — zie pag. 240 —).

41. **Chilades** MOORE.

106. *Ch. pandava pandava* (HORSF.) — 66a ♂, b ♀, c larva, d puppa —.

42. **Freyeria** COURV.

107. *F. putli gnoma* (SNELL.) — 69 ♀ —.
108. *F.* (?) *deliana* (SNELL.) — 70 ♂ —.

43. **Pithecops** HORSF.

109. *P. hylax corax* FRUHST. — 29a ♂ —.

B. **POLYOMMATINI** TOX. i. l.

44. **Rhinelephas** TOX.

110. *R. cyanicornis cyanicornis* (SNELL.) — 76a ♂ — Gedeh, W. Java.
a. R. cyanicornis pellax (FRUHST.) — Pengalengan, boven Bandoeng, W. Java.
b. R. cyanicornis denkeri TOX. — Lawoe, O. Java.

C. **LYCAENOPSINI** TOX. i. l.

45. **Pycnophallium** TOX. i. l. (Treubia 1929?)

111. *P. roxus roxus* (GDT.) — 30 ♂ — W. Java.
a. » » *astapus* (FRUHST.) — O. Java.
112. *P. elna elna* (HEW.) — 31 ♂ —.
(Opm.: Het afgebeelde exemplaar is ongewoon klein).

46. **Megisba** MOORE.

113. *M. malaya malaya* (HORSF.) — 62a ♂, b ♀, c larva —.
α. forma *siebersi* TOX. — ♀ met kleine vlek. W. Java.

47. **Oreolyce** TOX.

114. *O. quadriplaga quadriplaga* (SNELL.) — 72a ♂, b ♀ — W. Java.
a. O. quadriplaga aphala (FRUHST.) — O. Java.

48. **Lycaenopsis** FELD.

115. *L. haraldus haraldus* (F.) — 81 ♂ — W. Java.

49. **Acytolepis** Tox.

116. *A. puspa puspa* (Horsf.) — 74a ♂, b ♀ — W. Java.
 a. » » *sania* (Fruhst.) — O. Java,
117. *A. cossaea sabatina* (Fruhst.) — 75a ♂, b ♀ — W. Java.

50. **Celastrina** Tutt.

118. *C. musina musina* (Snell.) — 83 ♂ —.
119. *C. catreus catreus* (de Nic.) — 78a ♂, b ♀ — W. Java.
 a. » » *hermeias* (Fruhst.) — O. Java.
120. *C. coalita polemonia* Tox. — 77a, b ♂, c ♀ — W. Java.
 a. » » *coalita* (de Nic.) — O. Java.
121. *C. ceyx ceyx* (de Nic.) — W. Java.
 a. » » *nix* Tox. — O. Java.
 (Opm.: De afbeeldingen van *ceyx* in Piepers behooren bij de volgende soort).
122. *C. aristinus* (Fruhst.) — 79a ♂, b ♀ — W. Java.
123. *C. akasa akasa* (Horsf.) — 71a ♂, b ♀ —.
 (Opm.: De afbeelding van het wijfje is naar een afgevlogen exemplaar gemaakt).
124. *C. lavendularis floresiana* (Courv.) — O. Java.
 (Opm.: Het ♀ is nog onbekend, waardoor niet met zekerheid de subspp. van O. en W. Java gescheiden kunnen worden. De afbeelding in Piepers — 82 ♂ — is naar een W. Javaansch exemplaar vervaardigd, maar is veel te mat en te grauw).
125. *C. marginata carnita* (Fruhst.) — 73a ♂, b ♀ —.
126. *C. placidula snelleni* Tox. — Niet in Piepers.
127. *C. singalensis astarga* (Fruhst.) — 80b ♂, c ♀ —.
128. *C. dilecta paradilecta* (Fruhst.) — 80a ♂, 76b ♀ — W. Java.
 α. forma *phoenix* Tox. — Droogtevorm van deze.
 β. ab. *bruggemani* Tox. — met stippen-reductie.
 a. C. dilecta subcoalita (Rothsch.) — O. Java, maar oorspronkelijk uit Bali beschreven.
 α. ab. *dammermani* Tox. — met stippenreductie.

51. **Neopithecops** Dist.

129. *N. zalmora indigeta* (Fruhst.) — 29b —.

D. CATOCHRYSOPINI Tox. i. l.

52. Niphanda Moore.

130. *N. cymbia cyme* (Fruhst.) — 98 ♂, 88 ♀ —.

53. Azanus Moore.

131. *A.* spec. — 68 ♀ — Toeban, C. Java.
(Opm.: De determinatie van Piepers is fout, het is niet *ubaldus* Cr., die alleen in Br. Indië voorkomt. Vermoedelijk is het een nieuwe soort, maar daar er totnutoe alleen wijfjes van ter beschikking zijn, ben ik huiverig ze te beschrijven, vooral omdat van de naastbijvoorkomende *Azanus*-soort, *A. asialis* de Nic. nog slechts mannetjes bekend zijn).

54. Syntarucus Btl.

132. *S. plinius* (F.) subsp. — 34a ♂, b ♀, c larva en puppa —.

55. Castalius Hbn.

133. *C. rosimon adoniram* Fruhst. — 33a ♂, b ♀, c larva —.

56. Cosmolyce Tox.

134. *C. baetica* (L.) subsp. — 56b ♀, c larva, d puppa —.
(Opm.: Het ♂ in de afbeelding van Piepers behoort tot *Chilades pandava* Horsf.).

57. Euchrysops Btl.

135. *E. cnejus* (F.) subsp. — 65a ♂, b ♀, c larva, d puppa —.

58. Catochrysops Bsd.

136. *C. strabo kandarpa* (Horsf.) — 63a ♂, b ♀, c larva —.
137. *C. panormus* (Feld.) subsp. — 64a ♂, b larva —.

59. Catopyrops Tox. i. l. (Treubia 1929?)

138. *C. ancyra* (Feld.) subsp. — 61a ♂, b ♀ —.
(Opm.: Deze soort maakt nog onderwerp van onderzoek uit. Ze is op Java zeer variabel).

E. LAMPIDINI Tox. i. l.

60. Peplodyta n. nov.

In Tijdschr. v. Entom. LXX (1927), p. 267, noot, heb ik aangetoond, dat de type van het genus *Pepliphorus*

HBN. eene soort *cyanea* uit de verwantschap van *Thysonotis* moet zijn, en geen *Lampides*-achtige soort, zooals de gangbare meening was, — immers, die naam werd voor *L. euchylas* HBN. en verwante soorten door WATERHOUSE & LYELL, FRUHSTORFER (als subgenus) e. a. gebruikt. Deze soorten wijken van *Lampides* (type *celeno* CR.) en *Jamides* (type *bochus* CR.) vooral door de grootere lengte van het dwarsadertje tusschen de subcosta en 1e radiustak der voorvleugels en door de lange zwarte antennen af. Dit is voldoende om een eigen genusnaam te rechtvaardigen, waarvoor ik *Peplodyta* gekozen heb.

Type: *Pepliphorus cyanea* HBN., Amboina.

139. *P. cyta vardusia* (FRUHST.) — 40a ♂, b ♀ —.

61. **Lampides** HBN.

140. *L. alecto horsfieldi* nomen novum — 41a ♂, b ♀ —. (Opm.: Deze soort is de *elpis* van HORSFIELD, niet die van GODART. *L. alecto* FELDER werd uit Ambon beschreven).

141. *L. lucide* DE NIC. subsp. — 46 ♀ — W. Java.

142. *L. abdul daonides* FRUHST. — 47 ♀ — W. Java.

143. *L. cunilda cunilda* (SNELL.) — 42a ♂, b ♀ — W. Java.

144. *L. elpis elpis* (GDT.) (= *kondulana piepersi* FRUHST.) — 43a ♂, b ♀, c larva, d puppa — W. Java.

a. *L. elpis sydra* (FRUHST.) — O. Java.

145. *L. kankena metallica* FRUHST. — 44 ♂ —.

146. *L. coruscans athanetus* (FRUHST.) — 45a ♂, b ♀ —.

147. *L. malaccana saturata* (SNELL.) — 39a ♂, b ♀, c larva —.

148. *L. suidas* (?) *agnatinus* (STAUD. i. l.) (COURV.) — Niet afgebeeld.

(Opm.: Deze soort is steeds met de vorige vermengd, zelfs door FRUHSTORFER, hoewel hij belangrijke structuurverschillen waarnam. Ze werd door hem voor een seizoensvorm van de vorige, welke hij f. *parasaturata* noemde, gehouden, maar de naam *agnatinus* COURV. is ouder. Het is nog geenszins zeker, of ze de Javaansche subspecies van *suidas* FELD. mag genoemd worden, daar de androconiën veel verschil toonen).

149. *L. celeno ruvana* FRUHST. — 36a ♂, b ♀, c larva — Regentijdvorm.
α. ab. ? *parazebra* FRUHST. — 35 ♂ —. Komt ook op Engano voor!
β. ab. *gennadia* FRUHST. — Met *elpis*-teekening, in O. Java gevonden.
γ. forma *alexis* (STOLL) — 37a ♂, b ♀ —. Droogtevorm.
150. *L. aratus tryphiodorus* FRUHST. — 38a ♂, b ♀ — O. Java.

62. **Jamides** HBN.

151. *J. bochus nila* (HORSF.) — 48a ♂, b ♀ — W. Java.
a. » » *nilana* FRUHST. — O. Java. Volgens FRUHST. seizoensvorm, maar dit blijkt onjuist te zijn.

63. **Discolampa** TOX. i. l. (Treubia 1929?).

152. *D. ethion* DBD. & HEW. subsp. — 32a ♂, b ♀, c larva, d puppa — W. Java.
(Opm.: FRUHSTORFER geeft Java op onder de subspecies *gadames*, waarvan de typische stukken uit Lombok kwamen. Het is daarom beter, om later, als er Lombok-materiaal ter vergelijking aanwezig is, aan de(n) Java-vorm(en) een, c. q. meer nieuwe namen te geven).

64. **Nacaduba** MOORE.

153. *N. pavana pavana* (HORSF.) — Batavia.
(Opm.: Sinds een eeuw op Java niet weer gevonden!).
154. *N. hermus subperusia* (SNELL.) — 50d ♀ —.
155. *N. sanaya naevia* n. subsp. — 50a ♂, b ♀, c larva — W. Java. In coll. v. D. BERGH 1 ♂ uit O. Java, 1 ♀ (leg. VAN DELDEN) in mijn verzameling.
(Opm.: *Nacaduba pavana sanaya*, door FRUHST. 1916 uit Nias beschreven, is een plaatselijke vorm van een over het geheele Westelijke deel van Ned. Indië en Britsch Achter-Indië verspreide soort, die aan de onderzijde het 4-lijnenpatroon met *N. pavana* HORSF. gemeen heeft, maar veel grooter en ook rondvleugeliger is. De genitaliën wijzen ook op verschil: ze zijn gedrongener, al bezitten ze wel dezelfde onderdeelen. Terwijl bij *pavana* het blauwe deel van den voorvleugel

een scherpe wig vormt, is dat bij *sanaya* in al haar subspecies veel uitgebreider, en bij de typische subspecies beslaat het zelfs den geheelen discus, zoodat er slechts een smalle rand overschiet. De Javaansche vorm vertoont in het ♀ een bijzonder duidelijke zwarte stip aan het eind van de vleugelcel, waardoor ze dadelijk uit de verwante 4-lijn-*Nacaduba*'s van dezelfde streek te herkennen is, en die ook aanleiding is geweest tot het kiezen van den naam *naevia*. Ik ontving van den Heer SIEBERS, Buitenzorg, een serie ♂♂ en ♀♀, door hem aan den rand van het natuurreservaat te Depok verzameld, waar de soort „gewoon" is. Deze opmerking trof ik ook in de nagelaten aanteekeningen van PIEPERS aan, die den vlinder vandaar *ex larva* gekweekt heeft, en daarbij het volgende noteerde (aant. 3689): „rups op daoen kopo, bijna kleurlooze gele rups; pop lichtgrijs, abdomen rose, zwart gestippeld." Het daaruit gekomen exemplaar zag ik onder dit No. in de collectie van het Leidsch Museum, alwaar zich nog een aantal andere exemplaren uit West-Java bevinden).

156. *N. nabo valvidens* n. subsp. — W. Java. Niet in PIEPERS, maar 1 ♂ in diens nagelaten collectie.

♂. Vleugelpunt nog iets spitser dan bij het ♂ van *N. hermus subperusia* SNELL., maar de buitenrand eenigszins sterker uitgebogen; kleur donker blauwviolet met weinig glans, ongeveer als bij *N. beroë javana* TOX.; vleugelzoom zeer smal, zwart; franje grijs.

Anale plooi der achtervleugels iets lichter dan bij *N. hermus subperusia*, de beharing van deze anaalstreek witgrijs. Onderzijde van beide vleugels grijsbruin met de 4-lijnenteekening, maar de grenslijntjes van de fasciolae zijn zeer smal en grijsachtig, veel minder afstekend dan bij *subperusia*, en zeer flauw, vergeleken bij *N. sanaya naevia*. Randvlekken niet donkerder dan de overige. Vleugelwortel donker bestoven.

Genitaalaanhangsels: valve vrij lang met één basale rij groote spitse tanden, ± 20 in aantal, aanvangend bij de buigplaats van de valvebasis, de uiterste het langst en deze sterk naar binnen gekromd. Evenwijdig

met deze tanden een rij fijne chitineharen, meestal één haar tegenover elken tand. Basale lobulus ontbreekt (waarschijnlijk).

Type (unicum), Gedeh gebergte, West-Java, IX. 1915, in Mus. Leiden.

(Opm.: Voor deze soort geldt hetzelfde als voor de twee vorige, met dit verschil, dat FRUHSTORFER ditmaal een subspecies van Britsch Indië het eerst gekarakteriseerd heeft. Om *nabo* groepeeren zich weer een aantal locale vormen, ze is tot nu toe uit Ceylon, het Himalaya-gebied en Java te mijner kennis gekomen. Ze is uiterlijk moeilijk van de *hermus*- en *sanaya*-subspecies te onder. scheiden, maar bezit zeer afwijkende genitaalstructuur).

157. *N. angusta flumen* FRUHST. — 49a ♂, b ♀ —.

158. *N. pactolus lycoreia* FRUHST. — Niet in PIEPERS.

159. *N. kurava kurava* (MOORE) — 51a ♂ —.

α. forma *agorda* (FRUHST.) — Bergvorm van W. Java.

160. *N. beroë javana* TOX. — 51b ♀ —. W. Java.

a. „ „ *bimaculosa* n. subsp. — O. Java.

♂. Glans loodkleurig blauw, en niet diep purper, zooals bij *N. beroë javana* TOX. De onderzijde biedt geen verschil.

♀. Bovenzijde, voor- en achtervleugels met sterke uitbreiding van den ultramarijnkleurigen gloed, deze wordt op de voorvleugels distaal door eenige diffuse, lichte, intranervale streepjes begrensd. Achtervleugels met eene onduidelijke cel-eindstreep in het blauwe gedeelte; aan het einde van het blauw twee ronde, grijsbruine, wit geringde vlekjes in cel 4 en 5; de submarginale vlekken naar binnen lichtgrijs gerand (de ocellaire vlek proximaal blauwachtig, distaal zuiver wit); de gekartelde binnenwaartsche begrenzing opnieuw lichtgrijs afgezet.

1 ♂ (type), 4 ♀♀, Antjas Moro-geb. bij Malang (OVERDIJKINK), V—VII. 1929.

(Opm.: Deze vorm wijkt sterk van den W. Javaanschen af, waarschijnlijk is dat gedeeltelijk aan den invloed van den drogen moesson te wijten).

161. *N. calauria cypria* n. subsp. — 53a ♂ — W. Java.

(Opm.: *Nacaduba calauria* is uit Amboina in het jaar 1860 door FELDER (Sitz. Ber. Ak. Wiss. Wien) beschreven, FELDER's type-exemplaren bevinden zich thans in Mus. Tring. Ik ving de soort in 1921 op Boeroe, zoowel ♂ als ♀, o.a. in copula, en kon, na vergelijking met de typen, en dissectie van de ♂♂ uit Boeroe, constateeren, dat *calauria* eene geheel op zich zelf staande soort vormt, hoewel zij uiterlijk zooveel met *N. berenice* overeenkomt, dat de onderscheiding in de meeste gevallen zonder onderzoek van de genitaliën een vrijwel hopelooze zaak is. In Lyc. Australas. III, Treubia 1927 heb ik de genitaliën van de vijf 6-lijn-*Nacaduba's*, die in Ceylon samen voorkomen, afgebeeld, waarnaar ik verwijs ter kennismaking met het verschil tusschen die soorten. Vier van deze (Nos. 159—162) komen nog op Java voor, en hoewel bij alle een zekere verandering in de genitaliën ten opzichte van de Ceyloneesche te constateeren valt, is het onderling verschil toch even groot gebleven. De afbeelding in PIEPERS van het ♂ is goed genoeg om uit te kunnen maken, dat ze op *calauria* en niet op de *berenice*-subspecies van Java betrekking heeft, maar geeft toch niet den prachtigen purperen glans weer, die *calauria cypria* van *berenice isana* FRUHST. met haar doffen grijsachtigen gloed, onderscheidt. Het doorschijnende van de Javaansche *calauria* is in de figuur echter goed tot zijn recht gekomen.

♀ onbekend.

Type, ♂, Buitenzorg, V. 1922, leg. TOXOPEUS.

De afbeelding in PIEPERS werd vervaardigd naar een exemplaar in FRUHSTORFER's coll., dat deze zelf als *berenice isana* gedetermineerd had. Er zijn mij geen andere dan deze twee exemplaren bekend).

162. *N. berenice isana* FRUHST. — 53b ♀ —.

163. *N. glauconia glauconia* (SNELL.) — 55 ♂, 57b ♀ (?) — W. Java.

(Opm.: Synonym *glauca* SNELL., maar daar SNELLEN's naam *Lycaena glauca* gepraeoccupeerd was door *L. glauca* TRIMEN, heeft SNELLEN zijn eerstgegeven naam in *glauconia* veranderd (1901). Dit is door PIEPERS

echter niet overgenomen. FRUHSTORFER kende de soort niet en heeft haar beschrijving verkeerd geïnterpreteerd).

a. N. glauconia overdijkinki n. subsp. — O. Java.

♂. Kleiner dan *N. glauconia glauconia* (SNELLEN), onderzijde met kleineren, ronden, in plaats van bochtig-driehoekigen ocellus.

♀. Bovenzijde grijs, binnengedeelte van beide vleugels lichtblauw, metaalachtig glanzend. Voorvleugel, costa en bovenste helft van de vleugelcel grijs, termen 3 mM. breed grijs, tornaal lichter wordend, proximaal gekarteld. Achtervleugel, costaalveld en cel 6 lichtgrijs; eene donkergrijze marginale lijn, daarvóór eene reeks vlekken, van welke de ocellaire zwart is; deze binnenwaarts met blauwen kap, de andere lichtgrijs geringd; dan volgt eene stomp-gezigzagde grijze lijn, proximaal met lichtgrijs afgezet, dat tegen de blauwe metaalbestuiving doodloopt. Franje der voorvleugels grijs, tornaal lichtgrijs, die der achtervleugels lichtgrijs, tornaal donkerder. Onderzijde, witachtig grijs, teekening als bij het ♂.

1 ♂ (type), 3 ♀♀, Antjas Moro-geb. bij Malang (OVERDIJKINK).

65. **Ionolyce** TOX. i. l. (Treubia 1929?).

164. *I. helicon javanica* n. subspec. — 52a ♂, b ♀ —.
(Opm.: Deze soort staat gewoonlijk onder den naam *Nacaduba viola* MOORE (1877), welke echter 17 jaar bij *helicon* FELDER ten achter blijft. Andere namen, die men er nog voor aantreft, zijn o.a. *Nacaduba hermus* FELD. (maar dit is een 4-lijnige soort, zie No. 154) en *N. unicolor* RÖBER, een absoluut synonym, uit 1886 dateerend.

De Javaansche subspecies wijkt van alle mij bekende af door den eigenaardigen groenachtigen glans, dien de ♂♂ op het wortelgedeelte der voorvleugels bezitten (SEITZ Pl. 154c goed weergegeven), en de lichter grijze onderzijde. Het ♀ uit Java heeft, te oordeelen naar de afbeelding in PIEPERS, het basale gedeelte van beide vleugels lichtblauw.

Ik verzamelde slechts een paar ♂♂ in W. Java, en kreeg een door den heer BRUGGEMAN te Tjibodas (Gedeh), 1500 M., gevangen exemplaar toegezonden. Type, ♂, in mijne collectie).

66. **Prosotas** H. H. DRC.

Het genus *Prosotas* H. H. DRUCE 1892, tevoren door mij als sectio van *Nacaduba* MOORE opgevat, onderscheidt zich daarvan door ruig beborstelde palpen, een andere vergroeiing van subcostalis en 1^{en} radiaaltak, door de monodonte, nooit getande valve van het ♂ en door een andere levenswijze (de ♂♂ ziet men troepsgewijs op vochtige zand- en modderbanken, en op bloeiende boomen, echter zelden of nooit onder de boomen van het oerwoud op de bladeren van het onderhout, waar zich de *Nacaduba*-soorten bij voorkeur ophouden). Het zijn kleine soorten.

De *Prosotas*-soorten laten zich het best door een dichotomische tabel van elkaar scheiden. Men gebruike bij het kenmerk van het al of niet bezitten van een achtervleugelstaartje een sterke loupe, want in één geval is dat aanhangsel niet of nauwelijks buiten de franje uitgegroeid, in vele gevallen kan het onder de vangst of preparatie afgebroken zijn, zoodat men aan het verloop van den achtervleugelrand moet waarnemen, of er oorspronkelijk een staartje aan ader 2 vastgezeten heeft. In dat geval gaat de fijne marginale zwarte lijn niet vloeiend over ader 2 heen, maar wordt als het ware in een spitse punt naar buiten getrokken. Dit is in geringe mate bij één staartlooze soort het geval, maar deze (*subardates*) is door de donkergrijze onderzijde gemakkelijk van defecte en daardoor staartloos geworden *parrhasius*-exemplaren te onderscheiden.

De wijfjes zijn nog slechts van een paar soorten bekend. Typen der nov. spp. en subspp. in coll. TOXOPEUS.

1. Aan ader 2 der achtervleugels is geen spoor van een staartje te vinden 2

Ader 2 draagt aan zijn uiteinde een duidelijk staartje . 6
Er is een staartje, maar dit steekt bijna niet buiten de franje uit, zoodat het witte staarttipje meestal als een witte punt in den buitenzoom der franje ligt. Bergsoort, op 1500 M. niet zeldzaam . . . . *P. bhutea datarica* SNELL.

2\. Onderzijde grijs, franje aan den tornus der achtervleugels niet opmerkelijk langer 3
Onderzijde geelachtig of bruinachtig okerkleurig, met zwarte basale bestuiving; franje in den tornus der achtervleugels tot een pluimpje verlengd. Zeer zeldzame soort uit de vlakte . *P. gracilis donina* SNELL.

3\. Discale fascia der voorvleugels sterk geéchelonneerd, zoodat, terwijl van bovenaf geteld fasciolae 1—3 in één lijn liggen, de volgende telkens bijna eene volle breedte naar binnen verschoven zijn: hierdoor ontstaat eene zeer onrustige onderzijdeteekening. Achtervleugel bij ader 2 niet puntig. Kleur grijs, maar niet opvallend donker 4
Discale fascia der voorvleugels maar eenmaal sterk gebroken, fasciolae 1—4 vrijwel in één lijn liggend, daarna verspringt de fascia bijna haar volle breedte naar binnen en gaat dan nagenoeg ongebroken verder: hierdoor krijgt de onderzijde der voorvleugels een rustig uiterlijk. Achtervleugel bij ader 2 iets toegespitst, waardoor dat iets doet denken aan een afgebroken staartje, dit puntje is echter geheel met franje-elementen bezet. Onderzijde donkergrijs. Vrij zeldzaam in laag heuvelland . . . *P. subardates* nova spec.

4\. Afgeronde vleugels, onderzijde met duidelijke submarginale boogjeslijn op de voorvleugels, metaalschubben op den ocellus der achtervleugels aanwezig, deze ocellus door een gele of oranje boog naar binnen gezoomd 5
Spitse voorvleugels, kleur bovenzijde paarsbruin, blauwachtig aan den wortel, thorax van boven blauwachtig behaard. Onderzijde muisgrijs met fijne lichtgrijze lijntjes ter weerszijden van de fasciolae. Ocellus der achtervleugels klein, door een wit boogje naar

binnen omgrensd, en zonder metaalschubjes, in den anaalhoek een tweede, vrij groote zwarte stip. Zeer zeldzame soort uit bergland . . . . *P. noreia cyclops* nov. subsp.

5. Ocellus zeer groot, met een lichtgeel boogje. Bovenzijde bruinpurper. Zeer zeldzaam . *P. hybrida* n. spec.

Ocellus niet opmerkelijk groot, met vrij breeden oranje ring. Bovenzijde donker blauwpurper. Submarginale boogjes aan de onderzijde der achtervleugels zeer scherp zigzag loopend. Zeer algemeen in de vlakte . . . . *P. dubiosa roepkei* n. subsp.

6. (1) Fasciolae der onderzijde begrensd door flauwe geelachtige of lichtgrijze lijntjes, submarginale boogjes flauw aangegeven 7

Fasciolae en submarginale boogjes helder wit, achtervleugel met een opvallend lang staartje. Zeldzaam in heuvelland. . . . . *P. aluta* (H. H. DRUCE) subsp.

7. Loodkleurig purper; ocellus der achtervleugelonderzijde klein, door een onscherpen ring van geel naar binnen begrensd; alle fasciolae door breede, matte, geelachtig lichtgrijze lijntjes gezoomd; submarginale boogjes bijzonder flauw. Boven 1200, tot 3000 M. voorkomend, niet zeldzaam . . . . *P. pia* nova sp.

Donker blauwpurper; teekening der onderzijde met scherpe omtrekken op een grijzen, met oker gemengden grond, vulling der fasciolae doorgaans okerkleurig; ocellus van normale grootte, met een helderoranje ring. In laagland en laag heuvelland algemeen . . . . *P. parrhasius superdates* FRUHST.

Purper zonder matten of blauwachtigen gloed; onderzijde zonder okerkleurige bijmenging, bruinachtig grijs met fijne teekening, die in de nabijheid van den ocellus een geblokt voorkomen heeft; kleine, en van de gestaarte de kleinste soort. Zeer zeldzaam . *P. norina* nova spec.

Petrelaea dana (DE NIC.) behoort, wat hare grootte betreft, ook in de nabijheid van de *Prosotas*-soorten, maar zij is daarvan door de lilablauwe kleur, de leemgrijze onderzijde en den plat-driehoekigen, niet met metaalschubben versierden, puntgrooten ocellus, die

door een bijna evengroot zwart puntje tornaalwaarts vergezeld wordt, gemakkelijk te onderscheiden.

165. *P. parrhasius superdates* (FRUHST.) (*nora* FELDER, auct.) — 60a ♂, b ♀ —. Vergel. genus 40: *Everes*.

(Opm.: De naamsverandering tot *parrhasius* voor deze *Prosotas*-soort is het onderwerp eener uitvoerige verhandeling, die hier te veel plaats zoude innemen; zij is tot dusverre het meest bekend als *nora* FELD., maar *parrhasius* is door FABRICIUS gecreëerd en dus veel ouder.

De subspecifieke naam berust op eene onnauwkeurigheid van FRUHSTORFER. In PIEPERS, p. 43 staat onder No. 28, *Lycaena Ardates* MOORE: „DE NICÉVILLE calls this species the tailless form of *Ardates*; BINGHAM is of the same opinion, but SNELLEN does not agree with this, and therefore suggests for this species the name *Subardates*. For reasons which I have explained in the Introduction, I donot share SNELLEN's opinion in this matter, and have therefore restored the name of *Ardates* to this species."

Deze voorstelling van PIEPERS is niet juist. De soort, die SNELLEN van plan was, *subardates* te noemen, was blijkens een van het toekomstige type vervaardigde photographie, met SNELLEN's hand „*subardates*" gemerkt, een andere dan PIEPERS' *ardates* (nec *ardates* MOORE, sed *dubiosa* SEMPER).

Uit de woorden van PIEPERS heeft FRUHSTORFER de volgende conclusie getrokken (Zoölog. Med. Mus. Leiden 1916, p. 117): „*N. nora donina* SNELL.

„Mit dem Namen *donina* SNELL. wurde die unterseits gelbe, mit *superdates* SNELL. die unten graue Abweichung der Java-Rasse bezeichnet".

Nacaduba donina SNELL. is de Javaansche subspecies van *Prosotas gracilis* RÖBER, uit Ceram beschreven, maar van daar tot Burma verbreid. Ze is ook als *Nacaduba ni* DE NICÉVILLE bekend. Ze heeft niets met *P. nora* FELD. uitstaande.

De naam *superdates* is waarschijnlijk uit een schriftelijke mededeeling van den Heer PIEPERS overge-

nomen, daar SNELLEN nergens dezen naam gebruikt heeft, en de aflevering van de *Lycaenidae* der „Rhopalocera of Java" nog niet verschenen was. Hoewel de omschrijving nogal vaag is, kan uit de aanwijzing „*nora*" van Java en „grau" niet anders dan één bepaalde vorm worden geconstrueerd en wel de *P. parrhasius* F. van dat eiland. Alleen moet daarbij niet SNELLEN, maar FRUHSTORFER de in casu twijfelachtige eer genieten, als auteur genoemd te worden).

166. *P. pia* n. spec. — Tot nog toe alleen uit W. Java.

167. *P. norina* n. spec. — Alleen uit Malang ontvangen (leg. OVERDIJKINK).

168. *P. noreia cyclops* n. subsp. — idem.
(Opm.: Tot dusverre alleen uit Ceylon bekend als *noreia* FELDER, uit Nd.-Indië en Burma als *hampsoni* DE NIC., en overal als zeer zeldzaam vermeld. Mij werd slechts één ♂, het type, uit Java toegezonden; ik heb ze ook nog in geen andere collectie gezien.

P. noreia cyclops verschilt van de andere *noreia*-subspecies door haar iets gedrongener gestalte, een breederen zwarten rand langs de bovenzijde en de witte, inplaats van geelachtige binnenbegrenzing van den ocellus).

169. *P. hybrida* n. spec. — Alleen uit Malang ontvangen (leg. OVERDIJKINK).
(Opm.: Deze doet in vleugelvorm aan *P. subardates* denken, maar de kleur komt die van *P. noreia* nabij, zonder echter den blauwen gloed in het wortelgedeelte der vleugels te bezitten. Aan de onderzijde is de ocellus bijzonder groot en omgeven door een geelachtigen ring. Ze kan ook zeer licht met *P. dubiosa* SEMP. verward worden, maar verschilt daarvan door de in de tabel opgegeven kenmerken. Het is niet onmogelijk, dat deze *Prosotas* een bastaard is, want de ♂ genitaliën van de soorten, die ik onderzocht (alle, uitgezonderd de eerst kort geleden ontvangen *norina* en *hybrida*), vormen geen mechanische belemmering voor soortenvermenging. Het blijkt echter, dat in dit genus behalve eenige zeer gewone en ver verspreide soorten, ook een aantal zeld-

zame geplaatst moeten worden, die men steeds over het hoofd heeft gezien: momenteel kan ik 17 goede soorten onderscheiden, terwijl in SEITZ slechts 5 genoemd worden, die echter subspecies van een tiental soorten in zich verzameld hebben).

170. *P. aluta* (H. DRC.) subsp.
(Opm.: Door FRUHSTORFER in W. Java gevonden, maar met eene verkeerde soort, n.l. *datarica*, gecombineerd. Daar mij geen exemplaren van de Javaansche *aluta* onder de oogen zijn gekomen, geef ik haar voorloopig geen subspecifieken naam).

171. *P. bhutea datarica* (SNELL.) — 157a ♂ — W. Java.

172. *P. gracilis donina* (SNELL.) — 59 ♂ — W. Java.

173. *P. subardates* (SNELL. i. l.) nova sp. — W. en O. Java.
(Opm.: Zie de opmerking onder *P. parrhasius superdates* FRUHST.).

174. *P. dubiosa roepkei* n. subsp. — 58 ♂ —.
(Opm.: Verschilt van de *dubiosa*-subspecies uit Sumatra en Borneo door kleineren ocellus, iets lichter grijze grondkleur der onderzijde, en den zeer smallen zwarten rand der bovenzijde. Is grooter dan de subspecies, die de Kleine Soenda Eil. ten O. van Lombok bewoont — geen dezer subspecies is nog benoemd —).

67. **Una** DE NIC.

De plaatsing van dit genus is nog zeer provisorisch.

175. *U. usta* (DIST.) subsp. — 54 ♂ — W. Java.

68. **Petrelaea** TOX. i. l. (Treubia 1929?).

176. *P. dana* (DE NIC.) *varia* n. subsp. — Niet in PIEPERS.
♂. Te onderscheiden van *dana* DE NIC. uit Noord-Indië, Sumatra, Borneo en Palawan (*ardeola* STDGR.) door iets meer grijze onderzijde en kleinere zwarte randpunten.
♀. Onbekend.
1 ♂ in Mus. N. A. M. Amsterdam, en 1 ♂, Malang, leg. OVERDIJKINK, in mijn coll. (type).

XIV. GERYDINAE DOH.

69. Logania DIST.

177. *L. marmorata javanica* FRUHST. — 21 ♂ — O. Java.
178. *L. massalia munychia* FRUHST. — 22a ♂, b ♀ — W. Java.
a. » » *glypha* FRUHST. — O. Java.

70. Allotinus FELD.

179. *A. horsfieldi horsfieldi* (MOORE) — 12a ♂, b ♀ —.
180. *A. strigatus dositheus* FRUHST. — 17 ♂ — W. Java.
181. *A. portunus portunus* (DE NIC.) — 18a ♂, b ♀ — W. Java.
182. *A. taras narsares* FRUHST. — 16 ♂ — W. Java.
1 ♂, O. Java in mijn coll. (VAN DELDEN leg.).
183. *A. posidion posidion* FRUHST. — 14a ♂, b ♀.
α. forma *suka* (PIEPERS) — 181 ♂ —.
(Opm.: De „nieuwe soort" *suka* van PIEPERS bestaat uit een licht ♀ van *A. horsfieldi*, dat afgevlogen was, en een versch, maar zeer bleek ♂ van *A. posidion*. Omdat de laatste werkelijk iets bijzonders is, heb ik den naam voor dien vorm aangehouden. Het is misschien een droogte-extreem).
184. *A. unicolor* FELD. subsp. — 13a ♂, b♀ —.
(Opm.: Het is niet zeker, of PIEPERS hier goed gedetermineerd heeft. Ik durf zelf ook niet met zekerheid te zeggen, dat dit werkelijk eene *unicolor* subsp. is).
185. *A. aphocha enatheus* FRUHST. — 15a ♂, b ♀ —.
186. *A. subviolaceus subviolaceus* (FELD.) — 20a ♂, b ♀, c larva — W. Java.
187. *A. nivalis* (H. DRUCE) subsp. — 19 ♀ — W. Java.

71. Gerydus BSD.

188. *G. symethus symethus* (CR.) — 8a ♀, c, d en e ♂♂ — W. Java.
a. G. symethus pandu (HORSF.) — 8b ♂ — O. Java.
(Opm.: Deze subspecies is door FRUHSTORFER als *perlucidus* beschreven, maar hij zag over het hoofd, dat er in HORSFIELD reeds een goede afbeelding van bestond. Dat het door HORSFIELD als *Symetha pandu* afgebeelde exemplaar een ab. van de W. Javaansche

subspecies zou zijn, zooals FRUHSTORFER veronderstelde, is niet waarschijnlijk, daar HORSFIELD vooral in O. Java verzameld heeft, en *G. symethus* één der eerste soorten is, die men er kan waarnemen).

189. *G. zinckeni zinckeni* (FELD.) — 9a ♂, b ♀ — W. Java.

190. *G. boisduvali boisduvali* (MOORE) — 10a en 8f ♂, 10b ♀ —.

α. forma *courvoisieri* (FRUHST.) — ♀ met grooteren witten band.

191. *G. biggsi artaxatus* FRUHST. (*oichalia* FRUHST.) — 11 ♀ — W. Java.

(Opm.: De onderscheiding van twee ♀-vormen door FRUHSTORFER, al naar gelang de achtervleugels meer of minder getand zijn, kan ik niet volgen, daar dit bij vele *Gerydinae* min of meer als normale eigenschap voorkomt).